

Питання до іспиту з історії України та української культури для студентів денного відділення усіх спеціальностей

1. Розкажіть про джерела та періодизацію історії України та української культури. Яку роль відіграють джерела в ході історичного дослідження? Яке значення має періодизація історії та культури?
2. Які народи населяли територію України в добу заліза? Дайте їм характеристику.
3. Дайте характеристику Трипільській культурі. Які ознаки вказують на високий рівень її розвитку? Чи можна українців вважати нащадками трипільців?
4. Що Ви знаєте про давніх слов'ян? Чому існують різні теорії стосовно їх походження? Назвіть ці теорії. Які джерела розповідають нам давню історію слов'ян?
5. Розкажіть про заснування та перший період в історії Русі. Які особливості державного, економічного та соціального розвитку Ви можете виділити на цьому етапі?
6. Розкажіть про період правління Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Чому цей період називається часом розквіту країни? Виділіть особливості державного, правового, економічного та соціального життя.
7. Коли відбулось хрещення Русі і чому? Які наслідки мало запровадження християнства на Русі?
8. Чому на Русі розпочався період роздробленості? Чим він характеризувався? Чи можна було уникнути роздробленості?
9. Як Ви охарактеризуєте відносини руських князівств з монголо-татарами? Розкажіть про етапи монголо-татарського нашествия та про його наслідки.
10. Чому Галицько-Волинське князівство називають спадкоємцем Русі? Наведіть аргументи.
11. Охарактеризуйте розвиток культури Київської Русі. На який період припадає культурний розквіт? Що стало його причиною? Які нові тенденції в культурі з'являються у період роздробленості?
12. Вкажіть етапи проникнення литовців в Україну (XIV ст.). Чому литовське проникнення називають "оксамитовим"?
13. Яку політику проводила Польща на приєднаних українських землях XIV ст.? Чому відбувалось зближення Польщі та Великого князівства Литовського? Вкажіть етапи зближення.
14. Коли була підписана Люблінська унія? Розкажіть про її зміст. Охарактеризуйте значення Люблінської унії для українських земель.
15. Розкрийте основні тенденції розвитку культури в українських землях у XIV - XVI століттях. Яке значення мала поява друкарства?
16. Наведіть факти з історії Запорізької Січі: заснування, походження назви, устрій, звичаї та традиції. В чому полягає феномен козацтва? Яку роль відгравала Січ в історії України XVI-XVIII ст.?

17. Поясніть причини появи козацтва. Які теорії стосовно їх походження Ви знаєте? Як виникло реєстрове козацтво і чому? Яку роль відігравали козаки в історії України протягом XVI-XVIII століть?

18. Охарактеризуйте першу хвилю козацько-селянських повстань наприкінці XVI століття: причини, особливості, учасники, хід, причини поразки та наслідки. Яку роль вони відіграли в історії українських земель цього періоду?

19. Якої політики дотримувався гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний у відносинах з Річчю Посполитою? Охарактеризуйте його політичні, військові досягнення, внесок у розвиток української культури.

20. Охарактеризуйте другу хвилю козацько-селянських повстань на початку XVII століття: причини, особливості, учасники, хід, причини поразки та наслідки. Яку роль вони відіграли в історії українських земель цього періоду?

21. Вкажіть причини та учасників війни під проводом Б.Хмельницького. Чому ці події історики називають першим періодом української національної революції?

22. . Розкажіть про основні етапи війни під проводом Б.Хмельницького, головні перемоги та прорахунки. Дайте характеристику створеній ним державі - Гетьманщині.

23. Дайте характеристику Переяславській угоді між Гетьманщиною і московським царем. Вкажіть причини підписання договору та наслідки.

24. Дайте визначення поняттю "Руїна", вкажіть її причини та наслідки для України.

25. Як Ви можете охарактеризувати діяльність гетьмана Петра Дорошенка? Які цілі він переслідував та чому не досяг поставленої мети?

26. Як Ви можете охарактеризувати період гетьманування Івана Мазепи?

27. Розкрийте сутність поняття "козацьке бароко". Наведіть приклади. Хто з козацької старшини і чому ставали меценатами та вкладали кошти в культурний розвиток українських земель?

28. Яку роль відіграли православні братства в національному та культурному розвитку українських земель у XVI - XVIII століттях?

29. Охарактеризуйте колоніальну політику Російської імперії відносно українські земель. Які етапи можна виділити? Які наслідки вона мала?

30. Порівняйте гайдамацький рух та рух опришків. Що спільного? Що таке Коліївщина?

31. Дайте визначення поняттю "промисловий переворот". Коли він тривав в Україні, які мав особливості?

32. Порівняйте особливості скасування кріпацтва в підросійській Україні та в західно-українських землях. Що спільного та в чому полягають відмінності?

33. Які вияви суспільного руху в Наддніпрянській та Західній Україні в першій половині XIX століття Ви можете назвати? Чому відбулась активізація суспільного руху в цей час?

34. Розкажіть про суспільний рух в другій половині XIX століття в півдавстрійській та підросійській Україні. Які тенденції та течії переважали? Чому?

35. Охарактеризуйте політичне життя в Україні наприкінці XIX - на початку XX ст. Чому та в який період часу суспільний рух в Наддніпрянській та Західній Україні політизувався? Розкажіть про перші політичні партії.

36. Охарактеризуйте участь українців в першій російській буржуазно-демократичній революції. Розкажіть про активізацію національного життя в цей період та участь української громади в засіданнях Державної Думи. Яке значення мали ці процеси?

37. Розкажіть про сутність реформи П.Столипіна. Яке значення вона мала для українських земель? З якими іншими реформами та подіями була пов'язана?

38. Лютнева революція та тривладдя в Україні. Доба Центральної Ради. Розкажіть про досягнення та прорахунки УЦР. Чому Четвертий Універсал проголосив Україну незалежною?

39. Розкажіть про добу гетьманування П.Скоропадського? Охарактеризуйте досягнення, прорахунки та слабкі сторони його політики.

40. Охарактеризуйте політику Директорії. Чому вона не змогла втримати владу?

41. Зазначте сутність та наслідки "воєнного комунізму". Розкажіть про голод 1921-23 років в Україні.

42. Порівняйте сутність нової економічної політики та політики "воєнного комунізму", причини їх запровадження та причини згорання.

43. Розкрийте сутність поняття "українізація". Яку мету переслідував радянський уряд? Наведіть аргументи, які підтверджують сплеск національно-культурного життя України в 1920-х роках.

44. Поясніть сутність поняття "тоталітаризм". Чому він сформувався в СРСР? Розкажіть про три хвилі репресій.

45. Розкажіть про радянсько-німецькі договори та їх таємні протоколи. Про що свідчать ці документи? Як відбувалось приєднання західноукраїнських земель до УРСР?

46. Розкажіть про вторгнення німецьких військ в Україну в роки Другої світової війни, про основні військові події та операції. Оцініть участь українців в перемозі над фашизмом.

47. Розкажіть про історію створення та ідеологічну основу Організації українських націоналістів. Охарактеризуйте національний рух в роки Другої світової війни.

48. Розкажіть про післявоєнну відбудову України (напрямки відбудови та труднощі, голод). Охарактеризуйте участь УРСР в міжнародному житті світу в 1940-50-х роках.

49. Дайте характеристику поняттям "десталінізація", "відлига". Наведіть факти, які підтверджують, що друга половина 1950-х - перша половина 1960-х років була часом лібералізації суспільного життя в СРСР в цілому та в УРСР окремо.

50. Охарактеризуйте економічну політику часів М.Хрущова. Які реформи були проведені? Що таке надпрограми? Які наслідки мала така політика?

51. Що таке дисидентський рух? Які течії можна виділити? Як він розвивався в Україні? В яких умовах? Назвіть українських дисидентів. Оцініть значення дисидентського руху в історичному розвитку СРСР та УРСР.

52. Яке значення мав курс перебудови для України? Розкажіть про суспільний та національний рух в цей період.

53. Вкажіть причини розпаду СРСР та труднощі для України на шляху до незалежності. Розкажіть про перші нормативні акти незалежної України.

54. Розкажіть про особливості політичного життя України наприкінці ХХ - на початку ХХІ століття. Які політичні події Ви вважаєте особливо яскравими та про що вони свідчать?

55. Як змінювався вектор зовнішньої політики незалежної України протягом кінця ХХ - початку ХХІ століть? Чому? В яких міжнародних організаціях бере участь Україна? Які фактори впливають на концепцію зовнішньої політики?

56. Розкрийте основні тенденції та особливості культурного розвитку України наприкінці ХХ - на початку ХХІ століття.

57. Охарактеризуйте появу вищої освіти в Україні. Коли з'явилися перші університети? В яких умовах вони працювали?

58. Охарактеризуйте розвиток образотворчого мистецтва в Україні в ХІХ столітті. Вкажіть основні тенденції, течії та діячів. Під впливом яких чинників воно розвивалось?

59. Під впливом яких факторів ХІХ століття стало добою інтенсивного розвитку наук? Вкажіть основні досягнення та діячів епохи.

60. Вкажіть причини колективізації, особливості її проведення в Україні. Проаналізуйте причини та наслідки голодомору 1930-х років. Як вони були пов'язані з іншими процесами цього періоду (індустріалізацією, встановленням культу особи Сталіна, репресіями)?